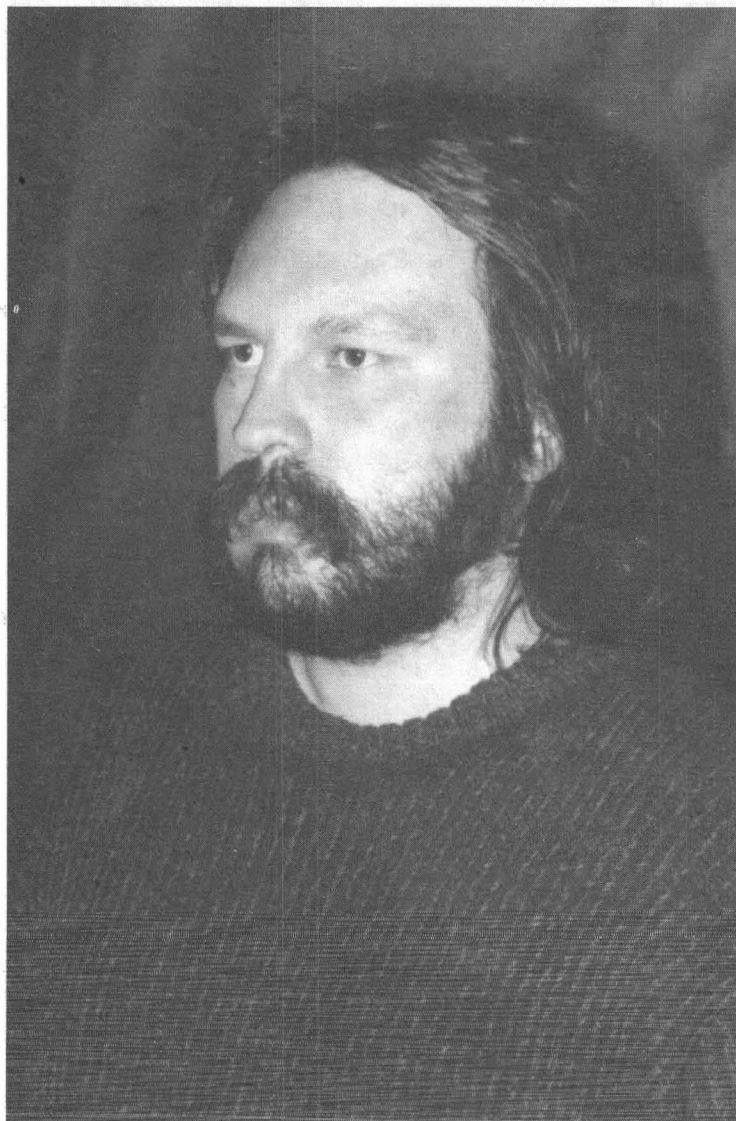


Radu MACRINICI:

„CA SĂ SCRII PIESE DE TEATRU TREBUIE SĂ FII UN OM LIBER”

Radu Macrinici s-a născut la 25 iunie 1964 la Sighișoara. Este licențiat în filologie. Din 1992, director artistic al Teatrului „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe și al Festivalului Internațional de Teatru Neconvențional „Atelier”. În 1997 a înființat în cetatea medievală a Sighișoarei „Teatrul din Turn”. În 1991 obține Premiul III la Concursul Național de Dramaturgie – organizat de Teatrul Național din Târgu Mureș și Hostage Productions London – pentru piesa *Bibliotecarul*. Piesa a fost editată în volum în anul 1994 la Editura Ambedui din Bruxelles, în limba franceză, și în revista „Teatrul azi” în 1997. Premiul „Camil Petrescu” la concursul Național de Dramaturgie organizat de Ministerul Culturii cu piesa *Întoarcerea lui Espinosa*. În 1997, în cadrul aceluiași concurs, obține Premiul III cu piesa *A!frica!*, publicată recent la Editura All. Piesa *Printul din lacrimă*, după Mihai Eminescu, Boris Vian și Carlos Castaneda, a fost montată în stagiunea 1997/1998 la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț. *Țara mea* este câștigătoare a concursului UNITER „Piesa anului 1997”. Radu Macrinici este membru al UNITER, al Ununii Scriitorilor din România, al SACD–Belgia și al ASPRO.



Costin Manoliu: *Care sunt împlinirile și neîmplinirile dumneavoastră la conducerea Teatrului „Andrei Mureșanu” din Sfântu Gheorghe?*

Radu Macrinici: Cred că am reușit ca, dintr-un teatru din care în 1990 au plecat aproape toți actorii, să fac din nou un teatru viu, să formeze o trupă competitivă, cu actori profesioniști, absolvenți ai facultăților de teatru din București și Târgu Mureș. Am inițiat și un festival–atelier care este la a 7-a ediție, festival internațional bine cotate la nivel național de către specialiști. Am fost invitați să prezentăm spectacolele noastre la festivaluri importante: la Timișoara, Târgu Mureș, București, Iași. La Piatra Neamț am luat „Premiul pentru cel mai original spectacol” cu *Groapa din tavan* de Matei Vișniec, în regia lui Bogdan Voicu. Sunt, desigur, și neîmpliniri. Nu am reușit să conving autoritățile locale că Teatrul „Andrei Mureșanu” merită sprijinit pentru că poate să aducă beneficii morale unui oraș în care conviețuiesc mai multe etnii.

C.M.: *Conduceți un teatru românesc într-un oraș în care locuitorii de naționalitate română sunt puțini. Într-o astfel de situație are sens existența unui teatru cu o trupă permanentă?*

R.M.: Ea este importantă din cel puțin două motive. În județele Covasna și Harghita nu există nici o revistă culturală în limba română și nici alte instituții profesioniste de spectacole. E bine că există un teatru de repertoriu, cu o trupă permanentă, pentru populația românească care nu are alte posibilități de contact direct cu o formă superioară de cultură. Un al doilea motiv pentru care acest teatru merită să existe este că el a reușit să aducă în sală și publicul maghiar. Teatrul Maghiar „Tamasi Aron” din Sfântu Gheorghe are un repertoriu axat mai mult pe musical, pe spectacole populare, mai puțin teatru contemporan, experimental, și atunci tinerii secui vin la Teatrul „Andrei Mureșanu”. În plus, în fiecare an, festivalul aduce în sală atât public maghiar, cât și român. Mai mult public maghiar. Iată niște mutații foarte importante pe care Teatrul „Andrei Mureșanu” le-a declanșat în Sfântu Gheorghe.

C.M.: *Ministerul Culturii ar trebui să aibă o implicare directă în viața teatrelor?*

R.M.: Există o politică a Ministerului Culturii de neamestec în treburile interne ale teatrelor din provincie, care au fost lăsate pe seama consiliilor județene. Asta fiind politica, îmi dau seama că mai mult nu se poate. E rău, însă, pentru că există teatre care funcționează prost și nimeni nu le controlează. Se oferă publicului tânăr spectacole de o calitate îndoielnică, adesea foarte vulgare, cu actori care nu mai știu ce înseamnă arta teatrală. Ar fi nevoie de o intervenție subtilă, făcută de specialiști.

C.M.: *Regizorii de marcă acceptă foarte greu să lucreze în teatrele mai mici și atunci când acceptă ei montează piese din propriul program. În aceste condiții, poate un director de teatru să impună un repertoriu?*

R.M.: Regizorii de marcă lucrează pe multe mii de dolari. Neavând sumele respective, preferăm directori de scenă tineri, speranțe ale regiei românești. Prefer să aduc un regizor tânăr și îndrăzneț decât unul cunoscut și obosit. Totuși, mai sunt regizori care din prietenie și din simpatie pentru ceea ce se întâmplă la Sfântu Gheorghe vin să lucreze la Teatrul „Andrei Mureșanu”. În această stagiune, Anca Maria Colțeanu

a pus în scenă un spectacol de *commedia dell'Arte* – *Arlechino pe lună*. Sebastian Comănici a montat *Prințul de Spandau* de Helder Costa, în care personajul central este Rudolf Hess, celebrul nazist închis la Spandau. Gelu Badea a realizat spectacolul *Lazaret*, după un reportaj de Brunea-Fox. Avem și alte proiecte pentru care deocamdată nu sunt bani.

C.M.: *Dramaturgii români se plâng adesea că piesa românească contemporană nu este jucată. Dacă această constatare e adevărată, ea reflectă valoarea dramaturgiei românești contemporane?*

R.M.: Parțial da, din păcate. Ca să scrii piese de teatru trebuie să fii un om foarte liber. Dramaturgii români nu au acest exercițiu. Mai există și un alt motiv pentru care piesa românească nu e jucată. Regizorii de teatru nu citesc dramaturgie românească contemporană. Ei sunt în faza recuperărilor. Îi recuperează acum pe tragicii antici greci, pe Shakespeare, Ionesco, Arrabal, Pinter. E drept că dramaturgii români sunt foarte puțini. Colegii mei de generație pot fi numărați pe degetele de la două mâini. Cei din generația mai veche sunt mai mulți, dar din păcate sunt țarați, ca să folosesc un cuvânt drag mie. Mulți au renunțat să scrie. Puțini au rămas în competiție.

C.M.: *Credeți că publicul român de teatru așteaptă anumite teme, anumite subiecte care să fie abordate în piesele scrise acum?*

R.M.: E greu de spus. Sunt anumite probleme care ne frământă pe toți azi și probabil că publicul așteaptă ca ele să fie reflectate și pe scenă. Nu la modul general: piese despre șomeri sau despre securiști. E nevoie de o particularizare a acestor probleme care nasc multe întrebări. Cred că nu este atât de important despre ce se scrie, ci mai ales cum se scrie. Există încă multă literatură în dramaturgia românească, se simte absența contactului cu dramaturgia contemporană europeană. Nu știm ce scriu alții. Mai prindem, ca pe vremuri, câte o carte în franceză sau engleză. Traducerile sunt foarte puține. Editura Unitext se străduiește să mai publice câte ceva. E ciudat că o editură ca Humanitas a publicat mari opere din literatura universală, dar nu a tradus teatru. Textele teoretice sunt foarte greu de găsit: Eugenio Barba, Jerzy Grotowski, Peter Brook. Cunoaștem prea puțin din ceea ce au scris acești titani ai teatrului. Pentru un dramaturg astfel de texte sunt vitale.

C.M.: *Ce piese scrise de Radu Macrinici vreți să vedeți pe scene românești?*

R.M.: Sper ca *Țara mea* să fie jucată de către Compania Theatrum Mundi în această stagiune, în regia Ancăi Maria Colțeanu. Este în repetiții. De asemenea, am un text la care țin foarte mult, *Bibliotecarul*, care a fost jucat la Paris, Bruxelles, Madrid și Lisabona. N-a reușit să pătrundă în lumea teatrului românesc decât într-un spectacol-lectură la Târgu Mureș. Pentru ca piesele mele să fie jucate ar trebui ca regizorii să le citească. E o minimă condiție.

C.M.: *Ce trebuie să facă dramaturgul român în întâmpinarea acestei minime condiții?*

R.M.: Să aibă foarte mulți prieteni regizori.

Nota red. Dramaturgul R. M. și-a dat demisia din funcția de director al teatrului.

Costin MANOLIU